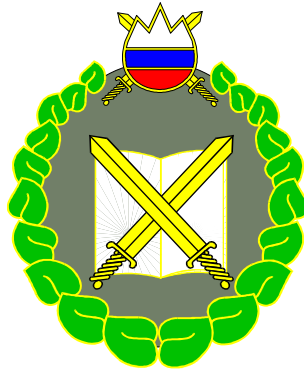

**ŠOLA ZA ČASTNIKE
19. GENERACIJA
LOGISTIKA - OSKRBA**

Zaključna naloga

**OCENA ZMOŽNOSTI MOTB ZA SAMOSTOJNO LOGISTIČNO
PODPORO V OPERACIJI VISOKE INTENZIVNOSTI**

Kandidatka-slušateljica: desetnica Živa Klemen

Mentor: stotnik Jože Rotar

Ljubljana, september, 2008

POVZETEK

Namen zaključne naloge je oceniti zmožnost motoriziranega bataljona za samostojno logistično podporo v operaciji visoke intenzivnosti. Dobro načrtovana in vodena logistična podpora je bistvenega pomena za uspešno izvajanje načrtovanih nalog bataljona. Naloga logistike je zagotavljanje vzdrževanja udarne moči enot z zagotavljanjem materialnih, zdravstvenih in življenjskih pogojev v vsaki enoti. Logistika podpore bojnih delovanj mora slediti poteku bojne naloge tako, da aktivira posamezne elemente logistične podpore skladno z načrtom, a prilagojeno dejanski situaciji. Poraba materialnih sredstev (predvsem streliva in goriva) je v fazi napada zelo velika, popolnjevanje enot s temi sredstvi pa ključnega pomena za nadaljnji potek dogodkov. Potrebno je razumeti značilnosti posamezne situacije in zahteve enote ter tej prilagoditi ustreznost in prioritete oskrbe.

Na logistiko lahko gledamo kot na enega izmed bistvenih elementov podpore bojnih delovanj, ki lahko v ključnih trenutkih odloča o zmagi ali porazu.

KLJUČNE BESEDE:

- operacija visoke intenzivnosti
- bojni komplet
- dan oskrbe
- dnevna izguba
- napad

SUMMARY

The purpose of the paper is to assess the ability of motorized battalion for independent logistical support in operation of high intensity. Good planned and lead logistical support is essential for successful execution of planned tasks of the battalion. The purpose of the logistic is to assure maintaining strike force of combat units with assurance of material, health and life conditions in every unit. The logistics of combat support activities has to follow the course of combat tasks in such a way, that it activates individual elements according to the plan, but adapted to real situation. The consumption of material supplies (above all of ammunition and fuel) is very high in the phase of the attack, re-supply of units with this supplies has a key meaning for further course of events. It is necessary to understand features of individual situation and the demands of units and to this adapt compliance and the priority of supply. We can consider logistics as one of essential elements of combat support activities, which can be decisive in key moments of the battle.

KEY WORDS:

- high intensity operations
- combat set / battle load
- day of supply / day pack
- daily loss
- attack / raid

KAZALO

POVZETEK	ii
SUMMARY	iii
KAZALO	iv
1. UVOD	1
1.1 IZHODIŠČE ZAKLJUČNE NALOGE	2
1.2 NAMEN IN CILJI RAZISKAVE	3
1.3 METODE DELA	3
1.4 STRUKTURA ZAKLJUČNE NALOGE	3
2. LOGISTIČNA PODPORA V SLOVENSKI VOJSKI	4
2.1 SPLOŠNE NALOGE LOGISTIČNE PODPORE	4
2.2 SESTAVINE LOGISTIČNE PODPORE	4
2.3 LOGISTIČNA PODPORA TAKTIČNIH ENOT	4
2.3.1. Načela logistike v boju	5
2.3.2. Pogoji razmestitve logističnih enot	6
2.3.3. Delo logističnih enot pri pripravi in med izvajanjem bojnih dejstev	6
3. LOGISTIČNA PODPORA BATALJONA V NAPADU	7
3.1 OSNOVNE ZNAČILNOSTI NAPADA	7
3.2 RAZPORED LOGISTIČNIH ENOT V NAPADU	8
4. KONCEPT LOGISTIČNE PODPORE BATALJONA	10
4.1 METODE DISTRIBUCIJE MATERIALNIH SREDSTEV	10
4.2 NAČINI OSKRBE ENOT	11
5. FORMACIJA VOSK	16
5.1 FORMACIJA VOSK 10. MOTB	16
6. OCENA ZMOŽNOSTI MOTB ZA SAMOSTOJNO LOGISTIČNO PODORO	18
7. ZAKLJUČEK	25
LITERATURA	26
LEGENDA	26
SEZNAM SLIK IN TABEL	27
IZJAVA O AVTORSTVU ZAKLJUČNE NALOGE	28

1. UVOD

Vojaška logistika je sestavina obrambne logistike, ki se ukvarja z zagotovitvijo blaga in storitev za izvajanje delovanja vojaških sil v določenem času in prostoru. Zajema logistično načrtovanje in razvoj, štabne dejavnosti in postopke na logističnih funkcionalnih področjih ter logistično podporo delovanja vojaških sil.

Vojaška logistika torej pomeni zagotavljanje materialnih sredstev, s katerimi oborožene sile izvajajo vojaške operacije. Njen cilj je vzdrževati največjo bojno učinkovitost s pravočasno, popolno in neprekinjeno logistično podporo (Doktrina vojaške logistike, 2008).

Osnovne naloge vojaške logistike so:

- oblikovanjem organiziranje in razvoj logističnih struktur ter logističnih funkcionalnih področij,
- pravočasno in kakovostno načrtovanje izvajanja logistične podpore,
- optimalno izkoriščanje in skrb za razpoložljive kadrovske, materialne, finančne in časovne vire,
- **oskrbovanje poveljstev, enot ali posameznikov,**
- premiki in transporti osebja ter materialnih sredstev,
- vzdrževanje in upravljanje vzdrževanja materialnih sredstev,
- zdravstvena oskrba pripadnikov Slovenske vojske ali oboroženih sil držav zaveznic,
- upravljanje z vojaško in ostalo infrastrukturo,
- finančna zagotovitev delovanja Slovenske vojske doma in v tujini.

Glede na vlogo v bojnem delovanju se vojaška logistika uvršča med sile za zagotovitev delovanja, kjer je njihova glavna naloga zagotavljanje možnosti za delovanje in ohranjanje vzdržljivosti sil (Doktrina vojaške logistike, 2008).

V Slovenski vojski je logistična podpora definirana kot *dejavnost, ki se izvaja z namenom zagotovitve sposobnosti za delovanje in ohranjanja vzdržljivosti sil za vse načine in vrste delovanja. Obsega aktivnosti, ki se nanašajo na pridobivanje, skladiščenje, razdelitev, vzdrževanje in evakuacijo materialnih sredstev, premik moštva in sredstev, pridobivanje, vzdrževanje in upravljanje vojaške infrastrukture, zagotavljanje storitev in zdravstveno oskrbo. Izvaja se v okviru šestih, medsebojno povezljivih in soodvisnih funkcionalnih področij: oskrbovanje, premiki in transport, vzdrževanje, zdravstvena oskrba, vojaška infrastruktura in finančna zagotovitev (Vojaška doktrina 2006:96).*

Taktična raven vojaške logistike z organsko logistično podporo vzdržuje sposobnost enot za izvršitev naloge. Na tej ravni so bistvene naloge oskrbovanja, premikov in transporta, vzdrževanja, zdravstvene oskrbe, vojaške infrastrukture ter finančne zagotovitve namenjene vojakom, kar jim omogoča izpolnitev njihovih posebnih nalog. Uspešna taktična raven vojaške logistike zagotavlja enotam podporo, ob pravem času in na pravem kraju.

Oskrbovanje so dejavnosti, ukrepi in postopki, s katerimi z načrtnim in sistematičnim koriščenjem materialnih virov in zalog pravočasno in neprekinjeno zagotavljamo oskrbovanje poveljstev, enot in zavodov s sredstvi in storitvami, potrebnimi za delovanje. Dejavnosti oskrbovanja razdelimo na materialno oskrbo z blagom in storitve.

Materialno oskrbovanje z blagom zajema naslednje dejavnosti: nabavo, distribucijo, skladiščenje, ohranjanje zalog in rezerv, storitve in izločitev. Storitve pa zajemajo pripravo hrane, oskrbo z vodo, kopanje, pranje, kemično čiščenje, zamenjavo in popravilo oblačil,

obutve in osebne opreme, frizerske, gostinske, trgovske, poštna in komunalne storitve in storitve v zvezi z mrtvimi pripadniki oboroženih sil.

V Slovenski vojski ločimo, skladno s slovenskimi vojaškimi standardi in standardi zavezništva (Nato STANAG-2961, 2962) 5 razredov oskrbe, in sicer:

- I. **RAZRED OSKRBOVANJA – potrošno blago**, zajema material in sredstva, ki jih porabijo osebje in živali za zadovoljevanje svojih potreb, ne glede na pogoje bivanja in delovanja;
- II. **RAZRED OSKRBOVANJA – orožje, vojaška in ostala oprema**, zajema materialna sredstva, zajeta v formacijah in kriterijih pripadanja, potrebna za zagotovitev delovanja;
- III. **RAZRED OSKRBOVANJA – goriva in maziva**, zajema goriva in maziva za vse namene, kuriva in dodatke za goriva;
- IV. **RAZRED OSKRBOVANJA – blago, ki ni v ostalih razredih**, zajema material in sredstva, ki niso zajeta v materialnih formacijah ter blago, ki ni zajeto v I., II., III. in V. razredu;
- V. **RAZRED OSKRBOVANJA – SiMES in rakete**, zajema vse vrste streliva, eksploziva, min, raket in kemičnih agensov.

Zagotavljanje oskrbovanja predstavlja načrtno, organizirano in sistematično porabo materialnih virov in zalog, s katerimi zagotavljamo optimalno, pravočasno in neprekinjeno oskrbo poveljstva, enote in zavodov s potrebnim blagom za delovanja.

Zaloge razvrščamo po ravneh izvajanja logistične podpore z uporabo operativno tehničnih kriterijev. Za vzdrževanje potrebnih zalog mora biti vzpostavljeno načrtno dopolnjevanjem da bi se tako izognili nepotrebnim obremenitvam in preprečili prekinitev oskrbe.

Ekonomičnost in zadostnost oskrbovanja zagotovimo s pravilnim načrtovanjem, racionalnimi nabavami, pravočasnimi popolnitvami, načrtnim obnavljanjem, ekonomičnim transportom, pravilnimi odločitvami o razvrščanju in natančnim vodenjem podatkov o stanju zalog (Doktrina vojaške logistike, 2008).

1.1 IZHODIŠČE ZAKLJUČNE NALOGE

Za izhodišče zaključne naloge mi bo služilo dejstvo, da lahko bataljon z lastnimi zmogljivostmi za oskrbo zagotovi 72 ur delovanja, brez dodatne oskrbe iz drugih virov (kot je navedeno v *Navodilu lahki pehotni (motorizirani) bataljon*).

Svoje sile za oskrbo bataljon organizira v izpostavljeno logistično postajo, bataljonsko logistično postajo in četne logistične elemente.

Z lastnimi silami izvaja:

- časovno omejeno pripravo in delitev obrokov, količinsko omejeno skladiščenje in razdeljevanje vode in oskrbo z drugimi sredstvi iz I. razreda oskrbe. Sestavine za pripravo hrane in vodo mora pridobiti od višjega logističnega elementa ali iz lokalnih virov;
- količinsko omejeno zamenjavo obleke, osebne oborožitve in opreme, oskrbo s sanitetnim materialom in z rezervnimi deli ali manjšimi kosi opreme iz II. razreda oskrbe. Za zagotovitev večjih količin ali večjih kosov opreme iz tega razreda oskrbe je odvisen od višjega logističnega elementa;

- količinsko omejeno skladiščenje in razdeljevanje goriva in maziv. Gorivo in maziva mora pridobiti od višjega logističnega elementa ali iz lokalnih virov;
- omejeno oskrbo s sredstvi za oviranje in utrjevanje. Skladišči omejene količine žičnih elementov in vreč za pesek. Ostala potrebna sredstva bataljon po potrebi pridobi od višje enote ali iz lokalnih virov, je pa omejen s transportnimi zmogljivostmi;
- skladiščenje omejenih količin streliva in minsko eksplozivnih sredstev in oskrbo z njimi. Dopolnitev lastnih zalog izvede iz višjega logističnega elementa.

Za zagotovitev delovanja in vzdržljivosti sil bataljona nad 72 ur mora bataljon podpirati višji logistični element ali pa se mora oskrbeti iz lokalnih virov.

1.2 NAMEN IN CILJI RAZISKAVE

Temo zaključne naloge sem si izbrala zato, ker opravljam specializacijo logistike – oskrbe in bom v prihodnosti mogoče opravljala delo poveljnice voda za oskrbo. Namen moje naloge je oceniti zmožnost MOTB za samostojno podporo v operaciji visoke intenzivnosti, ki je specifična in se v marsičem razlikuje od mirnodobne situacije, s katero ima SV največ opravka. Predstavila bom formacijo voda za oskrbo (VOSK) in ocenila njihove zmožnosti za materialno oskrbo v boju (operacija visoke intenzivnosti) v napadu na domačem terenu. Ker SV še nima natančno izdelanega koncepta LOGP delovanja, bom za raziskavo uporabila koncept 10. MOTB, ker ima urejena taktična navodila (SOP) in je živa enota, s katero se lahko rešujejo morebitna vprašanja.

Cilj naloge je preveriti ali je obstoječa formacija VOSK v kombinaciji s konceptom logistične podpore 10. MOTB, zadostna za operacijo visoke intenzivnosti.

1.3 METODE DE LA

Kot osrednjo metodo preučevanja bom uporabila *analizo vsebine pisnih primarnih* (kriteriji, SOP-ji, pravilniki) *in sekundarnih virov* (knjige, zaključne naloge). V nadaljevanju bom s pomočjo *izračunov* ocenila zmožnosti bataljona za samostojno logistično podporo.

1.4 STRUKTURA ZAKLJUČNE NALOGE

Zaključna naloga obsega naslednje sklope: uvod (izhodišče naloge, namen in cilji raziskave ter metode dela).

V osrednjem delu sem nalogo razdelila na več poglavij. Prvo poglavje je namenjeno predstavitvi logistične podpore v Slovenski vojski. Drugo poglavje opisuje logistično podporo bataljona v napadu. V tretjem poglavju sem predstavila koncept logistične podpore 10. MOTB, ki mi je služil kot izhodišče same naloge. V četrtem poglavju sem opisala formacijo Voda za oskrbo. V petem poglavju pa sem na podlagi obstoječe formacije VOSK 10. MOTB izdelala oceno samostojne podpore bataljona v operaciji visoke intenzivnosti.

V sklepnih ugotovitvah je podana končna analiza ocene zmožnosti MOTB za samostojno logistično podporo v operaciji visoke intenzivnosti.

V zadnjem sklopu pa je naveden seznam slik in tabel, legenda ter uporabljena literatura.

2. LOGISTIČNA PODPORA V SLOVENSKI VOJSKI

2.1 SPLOŠNE NALOGE LOGISTIČNE PODPORE

Logistična podpora je element podpore bojevanja, ki ima nalogo, da v določenem časovnem intervalu zagotovi materialne, zdravstvene in življenjske pogoje bojevanja.

Praviloma se naslanja na svoje zaloge in kapacitete, zaloge in kapacitete nadrejenega kot tudi na zaloge in kapacitete civilnih struktur. Sama dejavnost je izrazito diferencirana, vključuje delovanje številnih služb in subjektov.

Za uspešno logistično podporo je odgovoren poveljnik enote, ki s svojo iznajdljivostjo, vztrajnostjo in iniciativo, ob strokovni pomoči pomočnika – načelnika S4, ostalih članov logistike v poveljstvu in izvršilne, logistične enote – svoje zamisli prenaša v dejanje (Bogatec, 2000: 4).

Organizacija in izvajanje logistične podpore bojevanja izhajata iz značilnosti bojnih delovanja, zato mora vojaška logistika omogočati načrtno premeščanje logističnih enot, izbiro več poti in vrst transporta, ugodno organizacijo in izrabo možnosti prostora, popolnjevanje enot z materialnimi sredstvi čez sprejete standarde in kriterije ter bojno zaščito elementov logistične podpore (Bogatec, 2000:5).

2.2 SESTAVINE LOGISTIČNE PODPORE

Oskrba Slovenske vojske z materialnimi sredstvi se izvaja neprekinjeno in prožno. Osnovno načelo oskrbe enot in poveljstev SV za raven bataljona in nižje enote je načelo »dostave« (od sebe), kjer enote sprejemajo materialna sredstva od višjega poveljstva. Na operativni in višji ravni se načeloma uporablja načelo »prevzema« (k sebi), kjer enote s svojimi ali dodanimi sredstvi in silami prevzemajo materialna sredstva. Načelnik Generalštaba in poveljniki operativnih poveljstev lahko spremenijo način oskrbe, če to narekuje bojna situacija.

Popolnitev in evakuacijo logistične enote izvajajo načeloma ponoči in v pogojih omejene vidljivosti. V izjemnih situacijah se popolnitev in evakuacija izvaja podnevi ob povečanih merah maskiranja in z manjšim številom transportnih sredstev (posamično ali v manjših skupinah) (Bogatec, 2000:5).

2.3 LOGISTIČNA PODPORA TAKTIČNIH ENOT

V SV je bataljon najnižja taktična enota, ki ima v svoji sestavi logistično enoto. V posameznih rodovskih enotah pa je to logistični vod.

Logistična podpora bataljona je sestavni element zagotavljanja pogojev za bojevanje. Potekati mora nepretrgoma, kar pomeni, da tudi v najtežjih pogojih bojevanja nikoli ne sme priti do njene popolne prekinitve.

Za pravočasno organizacijo ter pravilno in učinkovito delovanje logistične podpore je odgovoren poveljnik bataljona, ki svoje naloge vezane na logistično podporo realizira preko pomočnika za logistiko in ostalih častnikov in podčastnikov za logistiko v poveljstvu bataljona, prav tako pa tudi preko poveljnika logistične čete.

Načrtovanje logistične podpore v poveljstvu bataljona poteka na podlagi povelja za logistično podporo nadrejenega poveljstva, naloge bataljona, odločitve poveljnika, stanja in možnosti enot, materialnih rezerv bataljona ter možnosti civilne obrambe.

Načrtovanje materialnih sredstev za popolnitev poteka na podlagi dnevne porabe, predvidenih izgub, odobrenih količin in obstoječih norm. Pri načrtovanju logistične podpore je potrebno upoštevati lastne in pridodane enote.

Organi in enote, ki zagotavljajo logistično podporo, morajo nenehno voditi evidence o stanju materialnih rezerv ter o kapacitetah in možnostih logističnih enot, da bi se zagotovila materializacija odločitve poveljnika.

Logistična četa bataljona oblikuje logistično postajo (LOGPB). Poveljnik logistične postaje bataljona poveljuje glede oskrbe, transporta, vzdrževanja, hranjenja, distribucije in evakuacije bojnih in nebojnih MS bataljona in enot v coni bojne odgovornosti (Bogatec, 2000:7).

V logistični postaji bataljona (LOGPB) se izvaja:

- sprejem MS,
- materialna oskrba nižjih enot,
- sanitetna oskrba nižjih enot in sicer:
  - splošna sanitetna oskrba,
  - evakuacija težje ranjenih in obolelih iz podrejenih enot v sanitetni center brigade,
  - evakuacija do ustanove javne zdravstvene službe (izjemoma).

2.3.1. Načela logistike v boju

Realizacija poveljnikove zamisli zahteva izvedbena načela logistike v boju:

- organiziranost logističnih enot, da te zagotovijo učinkovit, prožen in pravočasen odgovor na predvidene potrebe
- zagotavljanje neprekinjenosti oskrbe v smislu stalnega popolnjevanja,
- logistična dejavnost poteka stalno, brez počitka, kar zahteva ustrezno organiziranost logističnih enot; počitek bojnih enot je za logistiko le olajševanje pogojev dela,
- večina logistične dejavnosti poteka v pogojih omejene vidljivosti, ponoči, z namenom čim manjšega odkrivanja oskrbovalnih enot, kot tudi samih elementov razporeditve logistike. Ukrepi maskiranja (zaklanjanja, disperzije, premiki,...) so področja, kjer se logistika neposredno srečuje z operativo,
- logistika mora biti razporejena čim bližje liniji bojnega delovanja. S tem zagotavlja prožnost in pravočasnost odgovora na nepredvidene potrebe. Seveda se je treba pri tem zavedati tveganja prekinitve oskrbe zaradi nasprotnikovega delovanja,
- praviloma je treba izpolnjevati načelo dostave do bojnih linij (od zaledja k fronti),
- logističnih enot med bojem praviloma ne premeščamo. V kolikor to zahteva tempo bojevanja, to storimo v ešalonih, kajti le tako lahko zagotovimo kontinuiranost oskrbe (Bogatec, 2000: 8).

2.3.2. Pogoji razmestitve logističnih enot

- razmestitev mora biti usklajena z uporabo bojne enote,
- omogočiti mora hitro podporo prve bojne črte,
- enote morajo biti razmeščene na lahko branljivem zemljišču,
- razmestitev mora omogočiti dovolj prostora za posamezne elemente logistične oskrbe,
- razmestitev mora ustrezati vsem ukrepom učinkovitega maskiranja,
- zemljišče mora biti komunikacijsko diferencirano, omogočati mora hitre premike (tudi težjih vozil) v različne smeri,
- zemljišče mora omogočati dobre komunikacije tudi znotraj logističnih elementov (Bogatec, 2000: 8).

2.3.3. Delo logističnih enot pri pripravi in med izvajanjem bojnih dejstev

Obseg in vsebina priprav sta odvisna od pogojev, v katerih se priprave izvajajo:

- predhodnega razporeda oziroma razmestitve enot,
- stanja popolnjenosti z živo silo in materialnimi sredstvi,
- izpravnosti tehnike,
- števila poškodovanih in bolnih,
- bojne situacije,
- razpoložljivega časa za pripravo,
- pridobljenih bojnih izkušenj,
- moralnega stanja v enoti,
- motivacije moštva...itd.

Priprave logistične čete na izvajanje nalog logistične podpore potekajo neprekinjeno, njihova intenzivnost pa se poveča takoj, ko enota prejme pripravljeno povelje za konkretno nalogo.

Priprave praviloma zajemajo:

- popolnitev z ljudmi in materialnimi sredstvi,
- nudenje medicinske pomoči in evakuacijo,
- popravila bojnih in drugih sredstev, odprava okvar,
- razbremenitev enot odvečnih sredstev,
- izvidovanje rajona razmestitve,
- dovajanje enote v rajon razmestitve, razvijanje enote (priprava za delo in delovanje),
- organizacijo zavarovanja,
- nadzor izvedenih priprav in sposobnosti enote za izvedbo zastavljenih nalog.

Popolnitev materialnih sredstev se izvaja na podlagi povelja, načrta logistične podpore, načrta dostave nadrejenega poveljstva in zahtev enot po logistični podpori. Prioriteto po enotah in sredstvih določa nadrejeno poveljstvo (Bogatec, 2000: 29).

3. LOGISTIČNA PODPORA BATALJONA V NAPADU

3.1 OSNOVNE ZNAČILNOSTI NAPADA

Napad je osnovni način bojnega delovanja, v katerem bataljon, s kombinacijo ognja in premika, vpade v nasprotnikovo razporeditev, jo razbije, uniči ali zajame ter zavzame prostor, ki ga je nasprotnik branil.

Osnovni cilj napada je razbijanje, uničenje ali zajetje nasprotnika in zavzetje določenega prostora. Bataljon napad izvaja v različnih bojnih, zemljiških in vremenskih razmerah, po nalogi nadrejenih ali pa po lastni iniciativi (Taktika – skripta).

V napadu se bataljonu praviloma določita smer in cona, medtem ko se četam in manjšim enotam določita smer in objekt napada. Smer napada se veže na objekte na zemljišču, na straneh pa se označi z mejami, ki označujejo širino cone napada. Širina cone napada bataljona na težišču in na manevrskem zemljišču je lahko do 1, km, četa praviloma napada v širini 500 do 700 m, vod 250 m. Na težje prehodnem zemljišču in na pomožni smeri, odvisno od karakteristik smeri in drugih okoliščin, je lahko širina cone napada bataljona večja in sicer 2 do 3 km, čete 1 km in voda cca. 500 m (Bogatec, 2000: 16).

Tempo napada je odvisen od bataljona, razmerja sil in organiziranosti obrambe. Bojni razpored enot bataljona v napadu določi poveljnik bataljona, na podlagi naloge in bojne situacije.

Obseg in organizacija logistične podpore v napadu sta odvisna od:

- splošne situacije,
- mesta in naloge enote v bojni razporeditvi,
- stanja enot, ki zagotavljajo logistično podporo in
- zmožnosti logistike.

Na izvajanje logistične podpore enot v napadu prav tako vpliva ali enota prehaja v napad iz obrambe (neposrednega bojnega stika) ali pa se dovaja iz globine in prehaja v napad iz premika. V prvem primeru se že obstoječa organizacija logistične podpore prilagodi potrebam za napad; v drugem primeru je organizacija težja, saj poteka v pogojih, ko so logistične enote in materialne rezerve oddaljene od prednjih delov enot, ki izvajajo napad, situacija ni dovolj jasna, še zlasti kar se tiče zemljišča in možnosti, ki jih nudi (Bogatec, 2000: 17).

Značilnosti logistične podpore v napadu:

- kompleksna cona bojnega delovanja, kar otežuje izbiro rajona razmestitve logističnih enot,
- omejen izbor komunikacij, kar pogojuje načrtovano in racionalno koriščenje in določanje prioriteta na komunikacijah; problem se izpostavlja med samim izvajanjem napada, saj bo nasprotnik pri umiku najverjetneje rušil in oviral komunikacije,
- povečana poraba materialnih sredstev,
- povečana izguba žive sile in materialnih sredstev v kratkem časovnem obdobju,
- manjše možnosti uporabe virov na teritoriju (uničenje s strani nasprotnika),
- možnost nasprotnikovega bojnega delovanja po logističnih elementih iz zraka, še zlasti po materialnih rezervah in oskrbovalno transportnih kolonah,

- bojni razpored se relativno hitro oddaljuje od logistične postaje, še zlasti posamezni deli enot, ki hitro prodirajo v globino nasprotnikovega razporeda – to otežuje logistično podporo in zahteva formiranje novih elementov za njeno izvajanje (Bogatec, 2000: 17,18).

3.2 RAZPORED LOGISTIČNIH ENOT V NAPADU

Logistična četa bataljona se v napadu razvije bliže linije fronte, s težiščem na smeri grupiranja glavnih sil in sredstev, odvisno od bojne situacije, lastnosti zemljišča, komunikacij in oddaljenosti od prednjega konca nasprotnikove obrambe.

Bataljonska logistična postaja je od prednje črte napadnega elementa oddaljena 3-4 km, sanitetna postaja 1,5 km. Postaja se premešča v skokih od 4-5 km, sanitetna postaja pa deluje v premiku. Rajon razmestitve logistične čete določa poveljnik bataljona, na podlagi predloga pomočnika za logistiko (Bogatec, 2000: 18).

Poleg osnovnega je potrebno določiti rezervni in naslednji rajon razmestitve, vsi pa morajo načeloma izpolnjevati naslednje pogoje:

- bližina boljših komunikacij (ceste, železnica) ter objektov cestne in železniške infrastrukture ter obenem omogočena dobra komunikacijska povezava z logističnimi elementi nadrejenega poveljstva,
- zadostna prostornost, ki omogoča raztreseno postavitve posameznih logističnih elementov (sekcij, posameznih prostorov znotraj sekcij) ter hkrati možnost maskiranja,
- nuditi mora ustrezne pogoje za učinkovito varovanje enote ter hkrati nuditi naravne ali pa umetne objekte za zaščito moštva in materialnih sredstev,
- nuditi mora ustrezne pogoje za učinkovito delo (virji energije, voda in drugo), vzdrževanje zvez znotraj enote (med sekcijami) oziroma zveze s poveljstvom bataljona.

Če se napad izvaja in organizira iz neposrednega bojnega stika, se logistične enote ne premeščajo, temveč ostajajo v dotedanjih rajonih razmestitve, od koder izvajajo logistično podporo enot.

Premeščanje bataljonske logistične postaje tekom izvajanja napada se izvaja, ko je bojni razpored prve bojne črte toliko oddaljen, da je pravočasno izvajanje logistične podpore oteženo ali v najslabšem primeru celo onemogočeno, odvisno od tempa napada in od dolžine oskrbovalnih in evakuacijskih poti. Premeščanje se načeloma izvaja ponoči in v pogojih slabe vidljivosti (Bogatec, 2000: 18).

Pred napadom se, skladno z načrtom dostave, izvaja popolnitev enot s tehničnimi materialnimi sredstvi. Vse enote prvega ešalona morajo biti popolnjene do pripravljenosti za napad, enote drugega ešalona in rezerva pa pred uvajanjem v boj. Dostava in popolnitev s strelivom, MES, gorivom, mazivi, rezervnimi deli, potrošnim materialom in formacijskimi sredstvi se načeloma izvaja ponoči in v pogojih slabše vidljivosti, le izjemoma tudi podnevi.

V pripravi za napad se enote popolnijo z intendantskimi sredstvi ter se hkrati razbremenijo odvečne opreme in embalaže. Oskrba z intendantskimi sredstvi se med napadom izvaja z dostavo od nadrejenega poveljstva. Enote lahko koristijo vojni plen, ob predhodni odobritvi sanitetnih in veterinarskih organov. Enote, ki imajo posebne naloge (enote, ki izvajajo obhodni manever, enote, ki se vrinjajo v nasprotnikov razpored...) se osamosvajajo in popolnijo za ves čas trajanja naloge s sredstvi, ki jih ne morejo dobiti iz virov na terenu.

Prehrana v napadu je kombinirana: enotam, ki sodelujejo v boju se zagotovi dnevni suhi obrok, ostalih kuhana hrana. Pri zagotavljanju prehrane je potrebno stremeti za tem, da se enota dnevno zagotovi en kuhan obrok (Bogatec, 2000: 19).

4. KONCEPT LOGISTIČNE PODPORE BATALJONA¹

Vloga Logistične podpore delovanja (LOGP) je zagotavljanje potreb manevrskim enotam za izvajanje bojevanja. Konceptualne usmeritve pri organiziranju LOGP delovanja v SV so nejasne in v mnogočem tudi preživete.

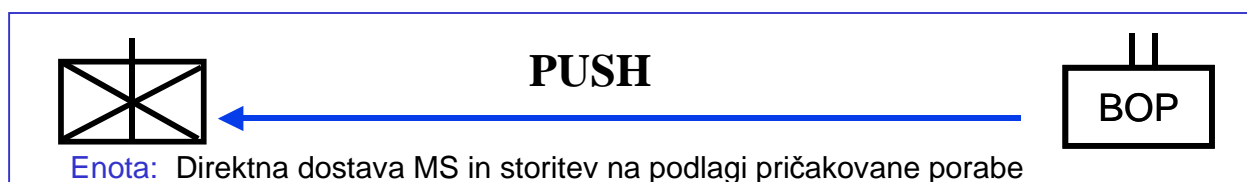
Koncept organiziranja in izvajanja LOGP delovanja 10. MOTB predstavlja organizacijski okvir, ki se prilagaja trenutnim potrebam in zahtevam izvajanja bojevanja. Vsem v strukturi PINK in logističnim elementom nudi usmeritve ter pomoč pri izvajanju LOGP delovanja.

Dejstvo omejenosti logističnih resursov postavlja zahtevo po ustrezni organizacijski logistični strukturi, načinu izvajanja LOGP delovanja in optimalno razdelitev vlog na področju LOGP delovanja (SOP za Oskrbo med bojem v 10.MOTB, 2006).

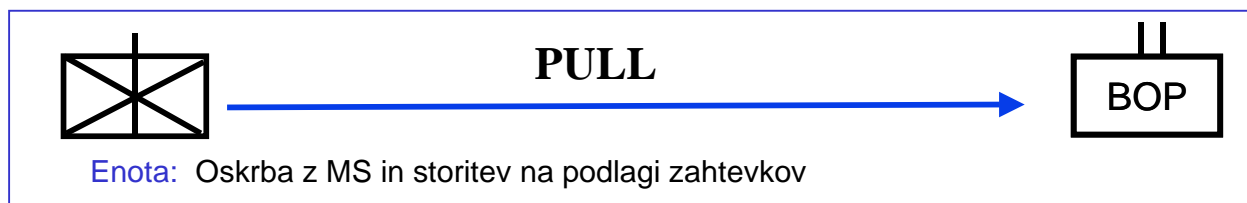
4.1 METODE DISTRIBUCIJE MATERIALNIH SREDSTEV

Organiziranje oskrbe mora potekati tako, da je vzpostavljen učinkovit in neprekinjen pretok dopolnjevanja zalog v cilju, da bi se ognili maksimalnim obremenitvam in nevarnostim izgub. V 10. MOTB je oskrba organizirana po dveh metodah:

a) Push

b) Pull

SLIKA 1: Metode distribucije MS
Vir: SOP 8801

Pri metodi »PUSH« poteka oskrba uporabnika po načrtu, na podlagi pričakovane porabe, neodvisno od njegove dejanske porabe in zalog.

Pri metodi »PULL« oskrba uporabnika poteka po načrtu, na podlagi njegovih zahtevkov.

Obe metodi oskrbe se izvajata na tri distribucijske načine:

- dostava MS direktno do enot - *DOSTAVA*,

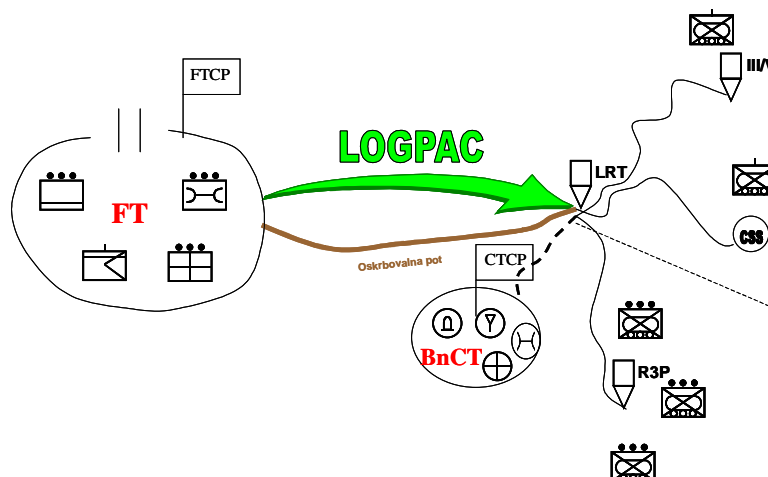
¹ Koncept logistične podpore delovanja je povzet po SOP 8801 10.MOTB

- predstavnik enote pride po MS na vnaprej določeno oskrbno točko s svojimi sredstvi, kjer prevzame MS od višjih enot in jih razdeli uporabnikom - *PREVZEM*,
- preskakovanje nivojev oskrbe (dostava MS iz višjega nivoja direktno do enote).

4.2 NAČINI OSKRBE ENOT

Oskrba enot oz. LOGP delovanja se v 10. MOTB izvaja na štiri načine:

a) LOGPAC (logistični paketi)

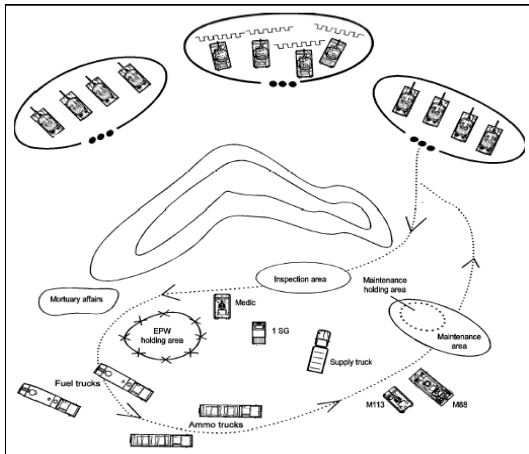

SLIKA 2: Logistični paketi
Vir: SOP 8801

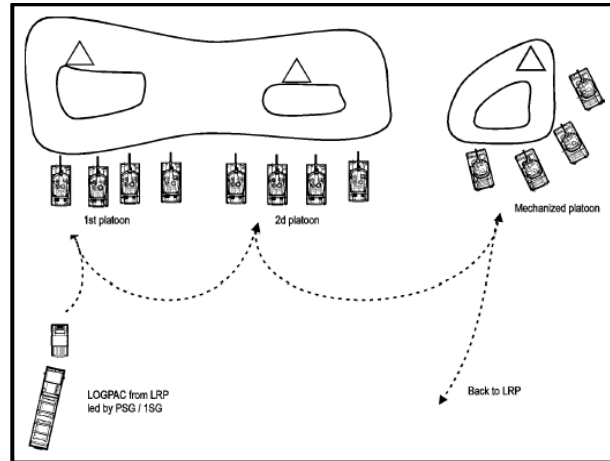
LOGPAC je način oskrbe, ki je prilagojen potrebam posameznih čet. Praviloma se enote popolnjujejo po tem načinu dvakrat dnevno. LOGPAC pripravlja v FT ČLOG posamezne čete, nadzoruje pa ga CDR VZO, ki je odgovoren za formiranje in vodenje konvoja do LRT ko ČPČ za svojo četo prevzamejo kontrolo nad LOGPAC. LOGPAC se četam dostavlja v odvisnosti od taktične situacije čim dlje oz. bližje oskrbovanim enotam. Navadno je LOGPAC za četo sestavljen iz:

- četnih tovornih vozil, na katerih se prevažajo vsi razredi oskrbe. Če potrebe (MS, osebja,...) presegajo kapaciteto teh vozil oz. so ta vozila v okvari, zagotovi nadomestna ali dodatna vozila VZO,
- vozila za oskrbovanje z R III (cisterna za gorivo),
- vozila za oskrbovanje z R V. Na teh vozilih se nahaja vse potrebno SIMES za četo.

ČPČ od LRT vodijo LOGPAC do CT, kjer organizirajo oskrbo čete po metodi servisnih postaj ali direktne dostave (tailgate).

SLIKA 3: Servisna postaja
Vir: SOP 8801

SLIKA 4: »Tailgate« metoda
Vir: SOP 8801

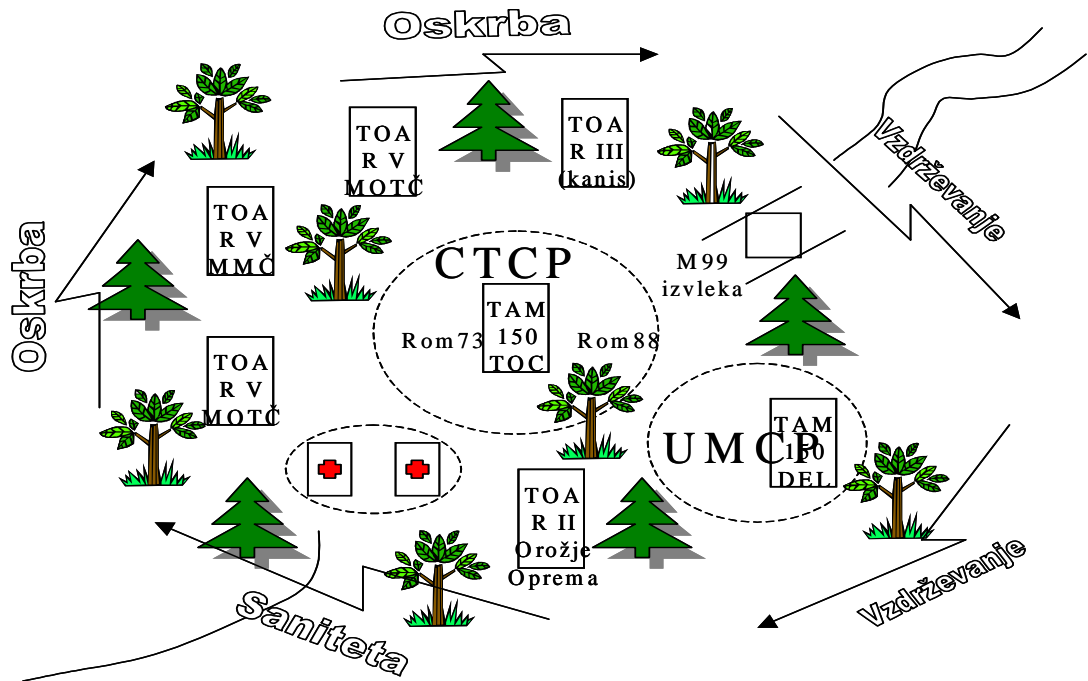
ČLOG od ČPČ sprejmejo potrebe za naslednji LOGPAC, pripravijo moštvo za prevoz v FT (vključujoč mrtve in zajete vojake nasprotnika) in poškodovano ter zajeto opremo. LOGPAC se vrne do LRT in nazaj v FT.

LRT, glavne (MSR) in pomožne (ASR) oskrbovalne poti, zbirališča poškodovane in pokvarjene tehnike (UMCP), lokacije FT in BnCT, čas prihoda LOGPAC na LRT, določi v Prilogi za LOGPAC delovanja S4/S1. 30 minut pred prihodom LOGPAC na LRT predstavnik S4/S1 s ČPČ izvede koordinacijo, kjer se slednji informirajo o sestavi LOGPAC, morebitnih spremembah, problematiko LOGPAC delovanja, najnovejšo taktično ter logistično situacijo in naslednjemu predvidenemu LOGPAC. Na teh koordinacijah ČPČ tudi dostavljajo logistična poročila.

b) Popolnitev iz bataljonske oskrbne postaje (emergency resupply)

BnCT ima omejene možnosti nujne oskrbe R III in V. V ILB se nahaja tudi del zdravstvenega voda (evakuacijski elementi) in sekcija za popravilo vozil (tool truck). Popolnitev iz BnCT se izvede, ko ni mogoča popolnitev iz FT.

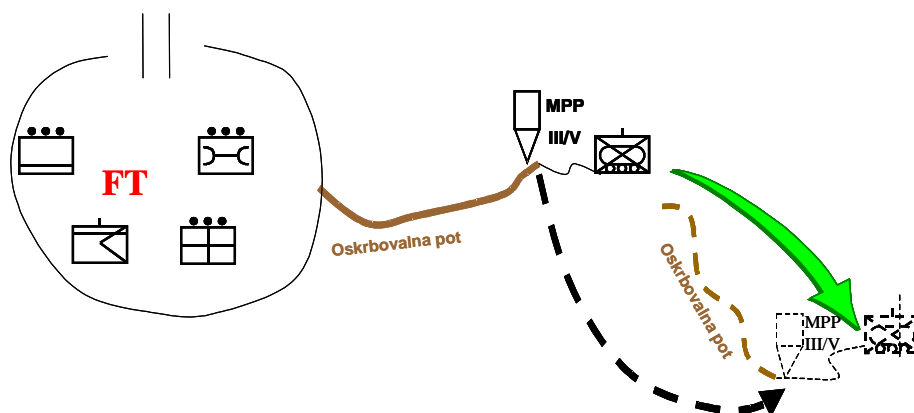
SLIKA 5: Bataljonska oskrbna postaja
Vir: SOP 8891

BnCT se nahaja čim bližje manevrskim četam (2-4 km) in sledi tempu izvajanja bojnih dejstev.

Konfiguracija MS za nujno oskrbo:

- dve vozili z zalogo streliva za vse čete nepopolnjena do skrajne kapacitete (zaradi možnosti dopolnitve z MS R II in III, ki so na ostalih vozilih),
- vozilo z zalogo streliva za MMČ,
- vozilo z zalogo orožja, določenih delov opreme, sredstev zvez, itd.,
- vozilo z zalogo goriva v 20 l kanistrah,
- dve vozili NRF,
- vozilo za izvleko,
- vozilo delavnica (tool truck).

c) MPP

SLIKA 6: Mobile pre-positioning
Vir: SOP 8801

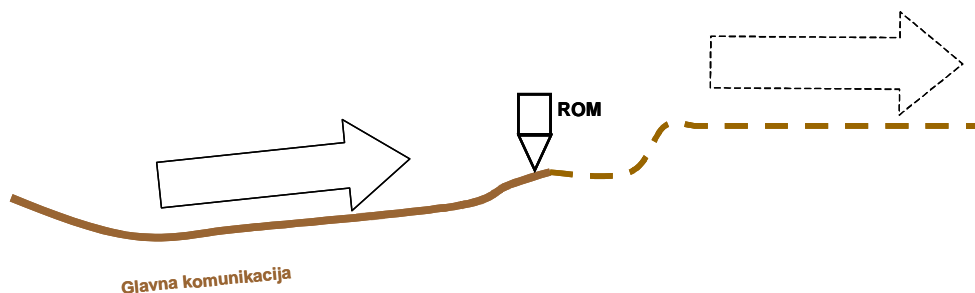
Mobile pre-positioning (MPP) je način oskrbe podoben načinu s casheji. Kontrolo nad tem načinom ima S4. Artikli R III in R V se nahajajo na vozilih čim bližje bojišču na določeni točki. Način se uporablja, ko se pričakuje takojšnja nujna oskrba enot na bojišču.

d) Cache

Cache-i so vnaprej postavljene točke, na katerih se na relativno zakritem in varovanem mestu nahajajo artikli oskrbe. Način Cache se navadno uporablja v defenzivnem delovanju, iz njih se prva oskrbi enota, ki prej pride.

Za uporabo tega načina je potreben tudi načrt preselitve in v sili tudi uničenje pripravljenih MS.

e) ROM/3RP

SLIKA 7: Oskrba med premikom
Vir: SOP 8801

Resupply on the move (ROM) / Rearm – Refuel – Resupply Point (3RP) je način oskrbe enot v času premika. Navadno se organizira v obliki servisne postaje (MS na vozilih) na oz. ob komunikaciji. Lokacijo določi S4, enota pa se na točki v najkrajšem možnem času oskrbi (prioritetno s R III) in nadaljuje premik.

5. FORMACIJA VOSK

Bataljon ima v sestavi poveljniško – logistične čete poveljstvo čete, vod za oskrbo, vod za vzdrževanje in zdravstveni vod, ki zagotavljajo logistično podporo delovanja vseh enot bataljona. Poveljniško – logistična četa za izvajanje logistične podpore delovanja bataljona oblikuje bataljonsko logistično postajo, izpostavljeno logistično postajo in bataljonsko zdravstveno postajo.

Bataljon je lahko okrepljen z elementi za logistično podporo iz poveljniško-logističnega bataljona nadrejene enote. Lahko se mu dodelita logistična četa ali njen del ali pa ga lahko leta neposredno podpira.

Bataljon organizira lastne in dodeljene sile za zagotovitev delovanja v naslednje elemente:

- zaledno poveljniško mesto (ZPM), kjer se nahajata S1 in S4. ZPM je razmeščen v območju bataljonske logistične postaje (BLP). Delo ZPM vodi načelnik S4;
- izpostavljeno logistično postajo (ILP). Ta je bataljonski logistični element v višji logistični bazi, v sestavi katerega so predstavniki S1 in S4, **vod za oskrbo** in vod za vzdrževanje, od katerih so odvzete skupine, ki se nahajajo v BLP. ILP je stalni element logistične podpore delovanja bataljona in je razmeščena v območju višje logistične baze. Delo ILP vodi poveljnik POVLOGČ;
- bataljonsko logistično postajo (BLP), v sestavi katere so **skupine za oskrbo s strelivom in MES, z gorivi in mazivi, z vodo**, premične skupine za vzdrževanje, bataljonska zdravstvena postaja in zbirališče vojnih ujetnikov. BLP je stalni element logistične podpore delovanja in je razmeščena v območju delovanja bataljona. Delo BLP vodi namestnik poveljnika POVLOGČ;
- četni logistični element, ki se nahaja na četni logistični točki in v ILP. Vodi ga četni podčastnik. Četni logist se nahaja v ILP (Škerbinc, 2007).

5.1 FORMACIJA VOSK 10. MOTB

Vod za oskrbo (VOSK) v 10. MOTB šteje po formaciji 47 pripadnikov. V svoji sestavi ima kuharski oddelek, oddelek za oskrbo s strelivom in MES ter transportni oddelek. VOSK izvaja oskrbo bataljona s sredstvi iz vseh razredov oskrbe. Izvaja tudi transport sredstev in moštva.

POVELJSTVO VODA (2)

- poveljnik voda
- vodni podčastnik

KUHARSKI ODDELEK (15)

- poveljnik oddelka
- specialist za spremljanje skladiščnega poslovanja
- kuhar x 4
- mesar x 2
- pomožni kuhar – voznik x 7

TRANSPORTNI ODDELEK (22)

- poveljnik oddelka
- prometnik
- voznik x 20

ODDELEK SIMES (8)

- poveljnik oddelka
- skladiščnik x 2
- pirotehnik – voznik x 5

TEHNIKA

- 5 tonski tovornjak x 19
- avtocisterna za gorivo x 3
- avtocisterna za vodo x 2
- terensko vozilo

6. OCENA ZMOŽNOSTI MOTB ZA SAMOSTOJNO LOGISTIČNO PODPORO

Osnovni cilj ofenzivnih delovanj je uničenje sovražnika in njegove volje do boja. Za napadna delovanja je značilna velika koncentracija ognja, ogromna poraba streliva in MES, hitrost izvajanja bojnega delovanja je ključnega pomena pri vzdrževanju iniciative, zato je tempo hiter, potrebna je tudi usklajenost delovanja med posameznimi četami.

Logistika zagotavlja bojnim enotam bojno moč med doseganjem cilja bojevanja. Zelo pomembno je, da je oskrba dovolj in da poteka ob pravem času in na pravem kraju, pa tudi ob primernih pogojih za njeno uporabo.

V primeru, ko se pričakuje takojšnja nujna oskrba enot na bojišču, se uporablja način oskrbe imenovan Resupply on the move (ROM) / Rearm – Refuel – Resupply Point (3RP) oziroma oskrba enot v času premika. Pri takem načinu so artikli (strelivo, gorivo, voda,...) naloženi na vozilihna oz. Ob komunikaciji in čim bližje bojišču. Lokacijo določi S4, enota pa se na točki v najkrajšem možnem času oskrbi (prioritetno s R III in R V) in nadaljuje premik.

Da bi lažje ocenila zmogljivost bataljona za samostojno podporo svojih enot, sem postavila naslednje predpostavke:

- bataljon napada nasprotnika na domačem terenu,
- pri tem porablja veliko količino streliva in MES (maksimalna možna obremenitev enote 3-4 BK² na dan),
- velika je tudi poraba goriva,
- oskrba s prehrano in vodo v tej analizi ni problematična, poteka neovirano,
- za analizo pa bom uporabila formacijo VOSK 10. MOTB.

Poteka napada ne moremo predvideti v naprej, prav tako ne moremo predvideti dejanske porabe streliva, MES in goriva. Potrebno je načrtovanje in učenje iz izkušenj. Ko ni mogoče izvesti popolnitve iz bataljonske oskrbne postaje (neplanirana redna popolnitev), se izvaja popolnitev iz bataljonske logistične točke, primarno z materialnimi sredstvi razreda III in V. Vsa materialna sredstva se nahajajo na vozilih, ki so ustrezno maskirana in zavarovana. Varovanje izvajajo vsi vključeni v bataljonsko logistično točko.

Nalogo sem si zastavila na sledeč način: bataljon se bojuje na domačem terenu v napadu, kar mu olajša logistično oskrbo, saj zaledje ni pod nadzorom nasprotnika. Za logistično oskrbo med napadom je značilna večja občutljivost komunikacij oskrbe lastnih enot zaradi napadov nasprotnika, zato je potrebna previdnost pri popolnjevanju enot.

V **bataljonu** se nahaja 5 čet in sicer: **1. MOTČ**, **2. MOTČ**, **3. MOTČ**, **MMČ** in **POVLOGČ**.

Ešaloni prve črte (vse tri MOTČ) delujejo na glavni in pomožni smeri napada. MMČ se nahaja v rezervi. Rezervne enote uporabimo glede na razvoj dogodkov na bojišču, lahko v pomoč glavnim silam na glavni in pomožni smeri napada, predvsem pa, da okrepimo

---

² Bojni komplet (BL – Basic Load) je količina streliva, ki jo mora enota vedno imeti na razpolago.

kumulativni učinek napada na težišču boja. Uporaba rezervnih enot je odvisna od dogodkov na bojišču.

V **Vodu za oskrbo (VOSK)** je po formaciji **47 pripadnikov**, od tega 42 vojakov in 5 poveljujočih. Na razpolago imajo **3 avtocisterne za gorivo** (po 15 000 litrov na AC) ter **19 tovornjakov (5 tonskih)**.

Najbolj so v napadu izpostavljene tri motorizirane čete in poraba SiMES ter goriva je pri teh četah največja. Zato vsaki izmed njih pripada po ena avtocisterna za gorivo ter 4 tovornjaki za prevoz bojnih kompletov.

MMC se nahaja v ozadju in deluje po potrebi. Poraba goriva ni kritična, je pa zato toliko več porabe streliva (predvsem min). Zato jim pripada 5 tovornjakov za prevoz SiMES.

POVLOGČ se prav tako nahaja v zaledju, poraba goriva tudi v tej četi ni velika, prav tako se ne predvideva velika poraba streliva. Njim pripadata dve tovorni vozili.

1. MOTČ	1 avtocisterna	4 tovorna vozila za prevoz SiMES
2. MOTČ	1 avtocisterna	4 tovorna vozila za prevoz SiMES
3. MOTČ	1 avtocisterna	4 tovorna vozila za prevoz SiMES
MMC	/	4 tovornih vozil za prevoz SiMES
POVLOGČ	/	2 tovorni vozili za prevoz SiMES

TABELA 1: Število vozil na posamezno četo
Vir: povzeto po SOP 8801

Ker gre za operacijo visoke intenzivnosti, pri kateri se porablja predvsem strelivo in gorivo, oskrba s hrano in vodo tu ni problematična. Vojaki, ki sicer spadajo v kuharski oddelek, se uporabijo kot vozniki tovornih vozil, saj v tem času, ko poteka napad, vojaki ne bodo deležni tople malice in zato ni potrebe, da bi kuharji kuhali tople obroke. SDO in vodo se naloži na tovornjake, s katerimi se hkrati prevažajo tudi BKji posameznih čet. Da bi bilo popolnjevanje čet lažje in hitreje, se VOSK razdeli na 5 skupin. Prvi skupini, ki bo popolnjevala POVLOGČ poveljuje poveljnik VOSK, nahaja pa se v svojem terenskem vozilu. VPČ sodeluje v skupini, ki popolnjuje MMC. Poveljniki oddelkov VOSK pa popolnjujejo tri MOTČ.

42 vojakov sem razdelila v 21 vozil, v katerih se prevažajo v parih. Ker se ta vozila nahajajo blizu bojne linije in ker je potrebno oskrbo z R III in R V opraviti čim hitreje, se vojaka v posameznem vozilu menjujeta pri počitku, poleg tega pa se VOSK med prevozom varuje sam.

Glede na podatke, ki sem jih povzela po SOPju 10. MOTB in ki se nahajajo v spodnjih tabelah, sem prišla do naslednjih izračunov.

Oskrba z gorivom ni problematična, saj je glede na porabo vozil, ki jih čete uporabljajo in glede na količino goriva, ki ga lahko natočimo v posamezno avtocisterno (15 000 litrov), le-tega dovolj.

znamka	tip	gorivo	količina rezervoarja	dodatni kanistri	akcijski radij (km)	poraba goriva (l/100 km)
Husqvarna	TE	mešanica	11,5	0	/	/
PUCH	G	bencin	95	40	500	17
Mercedes – Benz	G	dizel	95	40	600	14
IVECO	Eurocargo	dizel	200	80	700	20
TAM	110 T7	dizel	100	40	600	14-21
TAM	150 T11	dizel	15	80	600	24-30
Mercedes – Benz	Unimog	dizel	165	40	700	20
IVECO	100E18WR	dizel	200	40	700	20
Ogara – Hess	M 1114	dizel	95	40	450	25
TAM	150 B 9	dizel	220	80	600	24-36
STO Ravne	Valuk M99	dizel	247	40	700	35

TABELA 2: Pregled potrebnega goriva za posamezna vozila
Vir: povzeto po SOP 8801

* potrebno gorivo za 10. MOTB: **31 042 l** DIZEL in **1755 l** BENCIN

Glede na kriterije za logistično – operativno načrtovanje delovanja, je poraba goriva naslednja:

* povprečna količina goriva, ki ga bojno vozilo porabi pri prevoženih 100 km na suhi, ravni in trdni podlagi znaša 35 litrov

* upoštevati je potrebno naslednje modifikacijske faktorje³:

- terenski MF: razgibano zemljišče 1,5
- vlečni MF: brez priklopnega vozila 1
- klimatski MF: zmerno podnebje 1
- bojni MF: ofenzivne operacije 2,5

Na podlagi teh MF sem izračunala, da bi 14 bojnih vozil, ki jih uporabljajo tri MOTČ v 72 urah (3 dnevi) porabilo **5512 litrov goriva**. Glede na to, da lahko v avtocisterne natočimo po 15000 litrov goriva, nam ga veliko preostane še za rezervo oziroma za vozila, ki jih uporabljata MMČ in POVLOGČ.

V svojem SOP za oskrbo v boju so v 10. MOTB na podlagi oborožitve, ki jo uporabljajo v bataljonu in glede na strelivo, ki tej oborožitvi pripada, opredelili količino orožja oz. BK, ki pripadajo posamezni četi.

³ Povzeto po »Začasni kriteriji za logistično – operativno načrtovanje delovanja SV«.

naziv sredstva	MOTB/kos
Puška avtomatska F 2000 S	687
Puška ostrostrelna 0,50 cal Hecate II	2
Puška ostrostrelna 308 Steyr SSG	9
Puška ostrostrelna 308 ULTIMA RATIO COMMANDO I	7
Puška ostrostrelna 338 LAPUA MAGNUM MINI HECATE	17
Pištola polavtomatska 9 mm FS 92	168
Puškomitraljez 5,56 X 45 mm, FN Minimi	63
Puškomitraljez 7,62 x 51 mm FN MAG	24
Minomet 120mm MN 9	8
Orodje protioklepno raketno prenosno "Fagot"	6
Avtocisterne za tekoča goriva (TAM, FAP)	3
Vozilo, Kolesno, Oklepno, LKOV M-1114 HMMWV z mitraljezom M2 HB	15
Vozilo LKOV M 99 valuk SANITETA	3
Vozilo LKOV M 99 valuk z avtomatskim bombometom GMG	21
Vozilo LKOV M 99 valuk z mitraljezom FN M2 QCB 12,7 mm	23
Vozilo specialno – izvlečno LKOV M 99 valuk z mitraljezom M2 QCB 12,7 mm	1

TABELA 3: Pripadanje oborožitve po formaciji
Vir: povzeto po SOP 8801

OBOROŽITEV	STRELIVO	BK	BATALJON
Pištola polavtomatska 9 mm	Naboj 9 x 19 mm, NZ	30 NAB / OROŽ	5.040
Puška ostrostrelna ULTIMA RATIO COMMANDO / STEYR SSG	Naboj 308 mm, NZ	15 NAB / OROŽ	285
	Naboj 308 mm, OZ	5 NAB / OROŽ	95
Puška ostrostrelna LAPUA MAGNUM MINI HECATE	Naboj 338, NZ	15 NAB / OROŽ	75
	Naboj 338, OZ	5 NAB / OROŽ	25
Puška ostrostrelna repetirna 12,7 HECATE	Naboj 0.50 cal, NZ	15 NAB / OROŽ	30
	Naboj 0,50 cal, OZ	5 NAB / OROŽ	10
Puškomitraljez 5,56 mm FN Minimi	Naboj 5,56 x 45 mm, LINK (4B + 1T)	600 NAB / OROŽ	37.800
Mitraljez 308 FN MAG (M240)	Naboj 7,62 x 51 mm, LINK (4B + 1T)	1.500 NAB / OROŽ	36.000
Bomba ročna ofenzivna	RB M95 (razen zdr.vod)	2 KOS / POSAM.	1.472
Minomet 120 mm MN9	Mina 120 mm, PM 114, lahka trenutna, fugasna, vž. PM M111 B1	30 MIN / OROŽ	240
	Mina 120 mm, PM 114P, trenutna, fugasna, bližinski vž. M789	10 MIN / OROŽ	80
	Mina 120 mm, zažigalna	6 MIN / OROŽ	48
	Mina 120 mm, osvetljevalna	2 MIN / OROŽ	16
Lanser FACTORIA / FAGOT	Raketa 9M 111M (protioklepna)	4 RAK / OROŽ	24
ABM HK GMG (LKOVALUK)	Bomba 40 x 53, HV HE DP-SD S413	320 KOS / OROŽ	6.720
Bomba dimna (LKOVALUK)	Naboj 76 mm, zadimljevalni za metalec Wegman	12 KOS / LKOV	528
Mitralski 0,50 cal, M2 HB2 (LKOVALUK, HMMWV)	Naboj 12,7 x 99 mm, 4B + 1T	800 NAB / OROŽ	20.000
	Naboj 12,7 x 99 mm, 4API + 1API-T	400 NAB / OROŽ	9.200
Lanser ročni M 80 Zolja	Orožje protioklepno lahko M 80 Zolja	2 KOS / ODDELEK	54
Puška avtomatska 5,56 mm F 2000 S	Naboj 5,56 x 45 mm, NZ	210 NAB/OROŽ	144.270

TABELA 4: Količina streliva (BK) za posamezno orožje
Vir: povzeto po SOP 8801

Oznake:

NZ – navadno zrno (B, Ball)

OZ – označevalno zrno (T, Tracer)

PZZ – probojno zažigalno zrno (API-T)

HE – (high explosive)

SD – (self destruct)

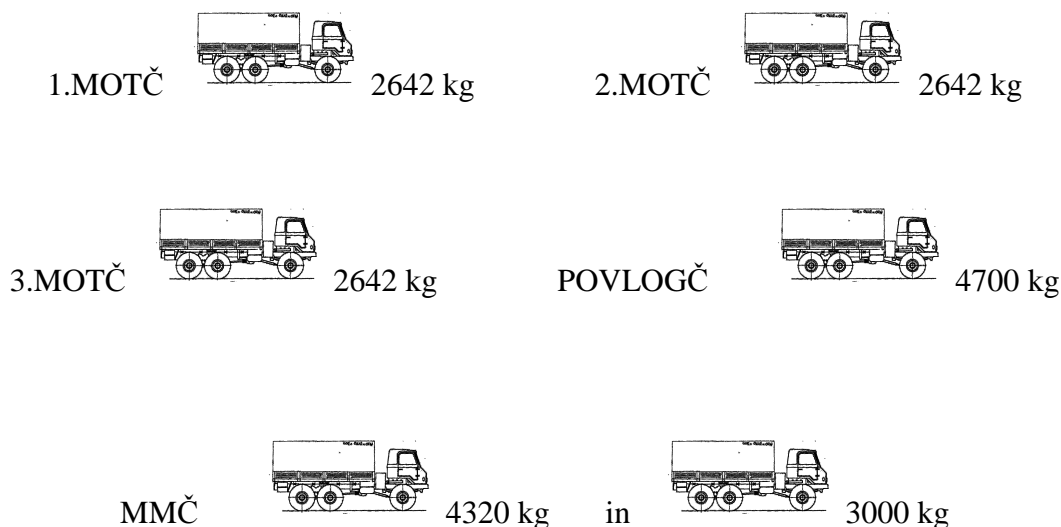
Kalibri:

308 = 7,62 x 51 mm

338 = 8,6 x 67 mm

0,50 = 12,7 x 99 mm

Na tovorna vozila nosilnosti 5 ton bi lahko naložili do 1 BK za MOTČ, kar bi za posamezno četo znašalo 4 BK, na vozila za MMČ po 1 BK, kar znaša skupaj 5 BK, na vozila za POVLOGČ pa prav tako po 1 BK, torej 2 BK skupno. Na teh vozilih bi lahko glede na dodatni prostor prevažali tudi ustekleničeno vodo in SDO za posamezne čete.

SLIKA 8: Potrebna vozila za prevoz BK za posamezne čete
Vir: SOP 8801

Ko VOSK popolnjuje svoja vozila z gorivom in strelivom, je za nalaganje potrebno zagotoviti zadostno število vojakov, ki v najkrajšem možnem času naložijo potrebna sredstva na tovornjake. Ker se bataljonska oskrbovalna postaja, kjer se VOSK oskrbuje z artikli, nahaja 5-10 km od prvih bojnih linij, zadostuje za varovanje $\frac{1}{4}$ (5 km) oz. $\frac{1}{5}$ (10km) vojakov. Za nalaganje torej ostane cca. 32 (34) vojakov.

Spodnja tabela prikazuje norme za prekladanje predmetov različne teže. Posamezen vojak bi za nakladanje 1000 kg materiala potreboval cc. **30 minut**, dva vojaka približno polovico tega časa itd. Glede na intenzivnost bojevanja je potrebno to opraviti v najkrajšem možnem času. Za nalaganje bi porabili preveč časa, vojaki pa tega fizično ne bi zmogli, saj bi jih s tem preobremenili in ne bi bili spočiti in pripravljene za izpolnitev naloge.

Potrebovali bi viličarje za lažje nakladanje zabojev, ki so zapakirani na paletah ter morebitne dodatne vojake za pomoč iz 670.LOGB, ki se prav tako nahaja na BOP. Tehnika bi pripomogla k hitrejšemu materialnemu oskrbovanju enot na bojišču, potreba po številu vojakov potrebnih za prekladanje artiklov materialne oskrbe pa bi bila manjša.

predmeti	Nakladanje	razkladanje	prenos na 10 m
Teže do 25 kg – pripravi za prenos	0,55 h	0,44 h	0,66 h
Teže do 25 kg – nepripravi za prenos	0,66 h	0,52 h	0,71 h
Teže od 25 do 50 kg – pripravi za prenos	0,48 h	0,36 h	0,55 h
Teže od 25 do 50 kg – nepripravi za prenos	0,57 h	0,44 h	0,6 h
Teže od 50 do 150 kg – pripravi za prenos	0,44 h	0,33 h	0,55 h
Teže od 50 do 150 kg – nepripravi za prenos	0,52 h	0,39 h	0,61 h

TABELA 5: Norme za prekladanje
Vir: predavanja Logistika

V primeru, da bi moral VOSK v **enem dnevu** nujno oskrbeti s strelivom in gorivom bataljon, ki izvaja operacijo visoke intenzivnosti, bi ob predpostavki, da je poraba streliva **do 3 BK**, potrebovali naslednje število moštva in tovornjakov: poleg BK, ki jih imajo čete pri sebi (1-2 BK) jim je potrebno dostaviti še enkrat toliko. Potrebovali bi 2 tovornjaka na četo oz. **10 tovornjakov** na bataljon in **20 vojakov** (2 na kamion).

Dejstvo je, da dejanske porabe BK v napadu ne moremo točno opredeliti, saj je intenzivnost samega napada različna in ni odvisna samo od lastnih enot. Glede na količino BK, ki jih lahko naložimo na tovorna vozila VOSKa, lahko posamezne čete v 72 urah zahtevajo nov BK na vsakih 9-10 ur. Če upoštevam, da se 1-2 BK nahaja pri vojaki, je maksimalna obremenitev, s katero zadostimo pogoju **samozadostnosti** (logistična samozadostnost znaša **72 ur**, za časovno daljši spekter delovanja pa se enota okrepi z logističnimi elementi iz LOGB), **do 5 BK**.

BK, gorivo, voda in SDO se nahajajo v vozilih, ki se premikajo skupaj z enotami v napadu in po potrebi popolnjujejo enote. Mogoča je hitra in učinkovita oskrba enot, kar je ključnega pomena za uspeh. V primeru, da maksimalno obremenimo vojake – voznike in glede na majhno razdaljo med enotami in vozili VOSK, bi načeloma lahko s takšno formacijo, ki jo ima 10. MOTB, uspešno popolnjevali bojujoče se enote 72 ur.

7. ZAKLJUČEK

Slovenska vojska že vrsto let uspešno sodeluje v mirovnih operacijah in ima na podlagi izkušenj izdelane številne dokumente, pravilnike in SOPje s področja logistike. Zanimalo me je, kako je s tem v primeru operacij visoke intenzivnosti, s katerimi se Slovenska vojska zaenkrat na srečo ne sooča. Ali je trenutna formacija Voda za oskrbo primerna za najnujnejšo oskrbo v primeru operacije visoke intenzivnosti? Na podlagi formacije VOSK 10. MOTB, ki ima izdelan Operativni standardni postopek (SOP) za oskrbo v boju, sem izdelala oceno zmožnosti za samostojno logistično podporo MOTB v operaciji visoke intenzivnosti. Osredotočila sem se na materialno oskrbo, saj je kompletna logistična podpora prekompleksna. Je pa kljub temu materialna oskrba, predvsem oskrba z razredi III (goriva in maziva) in V (SiMES), ki je najbolj kritična v intenzivnih operacijah, dober pokazatelj zmožnosti Voda za oskrbo.

Logistična oskrba obsega ukrepe in dejavnosti, s katerimi se oboroženim silam zagotavljajo čimbolj ugodne materialne možnosti za življenje, delo in izvajanje oboroženega boja. Osnovna naloga vojaške logistike je nenehno in pravočasno zagotavljanje potrebne količine vojaškega materiala vojaškim enotam pri izvajanju njihovih nalog tako v vojni kot v miru. Ker je vojaška logistika del nekega večjega sistema, ki se nahaja v določenem okolju in je podvržena negativnim dejavnikom iz okolja (bombardiranje, sabotáže infrastrukture, ekstremne vremenske in okoljske razmere, ki otežijo premikanje vojaških in logističnih enot na terenu,...), mora nenehno predvidevati in kalkulirati vse dejavnike, da bi opravila svojo nalogo. Zato mora imeti izdelane dokumente in SOPje za takšne primere.

Ocena zmožnosti je pokazala, da je trenutna formacija zadostna za logistično podporo v primeru operacije visoke intenzivnosti, saj je v kombinaciji s konceptom logistične podpore VOSK sposoben zagotavljati bataljonu logistično podporo v primeru enodnevnih hude intenzivnosti, kar je na bojišču odločilnega pomena. Prav tako je formacija zadostna za 72 urno podporo, kot je predvideno v SOP Oskrba v boju 10. MOTB.

Ker pa poteka same operacije visoke intenzivnosti v naprej ne moremo predvideti, prav tako ne moremo predvideti dejanske porabe streliva, MES, goriva, hrane in vode med samim bojem, je potrebno načrtovanje in učenje iz izkušenj.

Konceptu logistične podpore bataljona ne gre oporekati. Trenutna formacija Voda za oskrbo sicer zadostuje za zagotavljanje logistične podpore, vendar pa bi v primeru zadostnega števila vojakov formacijo po mojem mnenju lahko celo povečali, kar bi olajšalo logistično oskrbo bataljona.

LITERATURA

- Bogatec, D. *Logistična podpora bojnega delovanja bataljona*, Zaključna naloga, Poljče 2000.
- Doktrina vojaške logistike*, PDRIU, 2008
- Koncept preoblikovanja vojaške logistike*, GŠSV, Ljubljana, junij 2003
- Prebilič, V. *Vojaška logistika : teorija in zgodovina*, FDV, Ljubljana 2006
- Samec, K. *Logistična oskrba čet bataljona v napadu*, Zaključna naloga, Poljče 2000.
- Standardni operativni postopek (SOP) za Oskrbo med bojem v 10. MOTB*, št. 8801, 2006
- Škerbinc, M. *Lahki pehotni (motorizirani) bataljon: navodilo*, PDRIU, Poljče 2007
- Taktika* – skripta za predmet taktika na Šoli za častnike, CVŠ, Ljubljana 2004
- Vojaška doktrina*, PDRIU, 2006
- Vrečar, D. *Sistem logistike v SV*, Zaključna naloga, Poljče 2000.
- Začasni kriteriji za logistično-operativno načrtovanje delovanja SV*, PDRIU, 2006

LEGENDA

- BOP – bataljonska oskrbna postaja
LOGPAC – logistični paketi
FT – Field Train – bataljonska oskrbna postaja
FTCP – Field Train Command Post – poveljniško mesto bataljonske logistične postaje
BnCT - Battalion Combat Train – bataljonska logistična točka
CT - Combat Train - četna logistična točka
CTCP - Combat Train Command Post – zaledno poveljniško mesto
UMCP – Unit Maintenance Collection Point – bataljonsko zbirališče pokvarjene tehnike
LRT – logistična razdelilna točka
MSR – Main Supply Road – glavna oskrbovalna pot
ASR – Auxiliary (additional) Supply Road – dodatna oskrbovalna pot
Cache – skrivališče orožja, skrite zaloge
ROM – Resupply On the Move – oskrba v premiku
3RP – Rearm, Refuel, Resupply Point – točka oskrbe s strelivom, gorivom in MS.

SEZNAM SLIK IN TABEL

SLIKA 1: Metode distribucije MS...stran 10
Vir: SOP 8801

SLIKA 2: Logistični paketi...stran 11
Vir: SOP 8801

SLIKA 3: Servisna postaja...stran 12
Vir: SOP 8801

SLIKA 4: »Tailgate« metoda...stran 12
Vir: SOP 8801

SLIKA 5: Bataljonska oskrbna postaja...stran 13
Vir: SOP 8891

SLIKA 6: Mobile pre-positioning...stran 14
Vir: SOP 8801

SLIKA 7: Oskrba med premikom...stran 14
Vir: SOP 8801

SLIKA 8: Potrebna vozila za prevoz BK za posamezne čete...stran 23
Vir: SOP 8801

TABELA 1: Število vozil na posamezno četo...stran 19
Vir: povzeto po SOP 8801

TABELA 2: Pregled potrebnega goriva za posamezna vozila...stran 20
Vir: povzeto po SOP 8801

TABELA 3: Pripadanje oborožitve po formaciji...stran 21
Vir: povzeto po SOP 8801

TABELA 4: Količina streliva (BK) za posamezno orožje...stran 22
Vir: povzeto po SOP 8801

TABELA 5: Norme za prekladanje...stran 24
Vir: predavanja Logistika

IZJAVA O AVTORSTVU ZAKLJUČNE NALOGE

Spodaj podpisana, Živa Klemen, kandidatka 19. generacije Šole za častnike, specializacija Logistika - oskrba, izjavljam, da sem nalogo izdelala sama. Pri nalogi sta mi bila v veliko pomoč mentor stotnik Jože Rotar ter poročnik Kristijan Dragojevič (poveljnik VOSK 10. MOTB).

Ljubljana, september 2008

des. Živa Klemen